

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in polanice) se zaračunajo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Edinost.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

Cena za vse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

»V edinosti je moč«

Trstenjakova slavnost.

Leto 1887 ostane v prvi vrsti v slovenske zgodovini, kajti redko se nahaja v tako kratkem času toliko važnih dogodkov, kakor jih letos bilježimo Slovenci. Še so nam živo pred očmi nepozabljive ure, v kojih je slavil narod svojega prvoboritelja na Koroškem in že ima priliko izkazati svoje spoštovanje možu, koji je pol stoletja neumorno delal na narodnem polju, pisatelju, kateri je zidal z drugimi velikani temelj narodnej zavesti in probujal Slovence ter jih povzdignol do te stopinje duševnega razvitka, na kojoj stojé danes. Zato pa so prihiteli njegovi čestilci iz vseh krajev naše domovine, da dokažejo Davorinu, kako ceni Slovence svoje buditelje. Zastopani so bili naslednji kraji: Ljubljana, Sent Jurij, Celje, Žalec, Braslovce, Mozirje, Vransko, Ljubno, Šoštanj, Konjice, Slov. Bistrica, Velenje, Ptuj, Celovec, Velikovec, Dolič, Arlica, Janži Vrh, Marnberg, Vuzenica, Ponikva, Pušcava, sv. Jurij na Ščavnici (razen jubilaritovega brata še 5 oseb) in Maribor.

Uže v soboto zvečer priredili so pevci pred razsvitljeno in okrašeno župnijsko hišo v Starem trgu podoknico, pri kateri so peli mej ostalimi zbori krasno Trstenjakovo: „Tam za goro“; na temenu gore Sv. Uršule, nad Slovenjem Gradcem in na Pohorji pa so plamteči kresovi daleč na okolo javljali redko slavnost.

V nedeljo je bila v cerkvi sv. Pankracija nad Starim trgom slavnostna sv. maša. Ljudstva je bilo ogromno veliko. Po dokončani božji službi poklonile so se jubilaru deputacije. Karakteristično za tamošnje razmere je, da je župan Slovenjegraški (Dr. Tomšič) „Sokolu“ prepovedal hod s zastavo skozi mesto. Sestavljen se je tedaj v Starem trgu in to „Savinjski Sokol“ in deputacija „Ljubljanskega Sokola“ ter korakal s zastavo in godbo proti krasno odičeni župnijski hiši. Pred vhodom stal je slavalok z napisom:

„Slavljenca pisatelju slava! Živel Davorin!“

Najprvo je poklonilo 36 belocoblenih deklic iz Starega trga slavljenca šopke, zatem je nagovoril jubilara g. dr. Vošnjak ter mu izročil po jednatem govoru v imenu pisateljskega društva prekrasno, dragoceno kupo z napisom: „Pisateljsko društvo k petdesetletnici dne 4. septembra 1887. Davorinu Trstenjaku,

svojemu častnemu članu“. — Govorila je tudi gđa. Minka Vošnjakova, in posebno poudarila željo, da bi nam Bog ohranil slavljenca še toliko let, kolikor poteče kapljice iz častne kupa Jubilar se je globoko ganen zahvalil, primerjal nekdanje razmere z današnjim razvojem in sklenol svoj govor z divnimi besedami: „Ne obupajte! Jaz sem star in ne morem več delati; delajte Vi, kajti le delo vodi k cilju! Vsem se zahvaljujem! — Naprej zastava slave!“ Navzoči so sprejeli govor z burnimi živoklici.

Zatem so jubilara še pozdravili: prof. dr. Hoič v imenu „Matice Hrvatske“; dr. Tavčar in dr. Stare v imenu „Dramatičnega društva“; prof. Pletersnik v imenu „Matice Slovenske“; v imenu Slovenk iz Ljubljane gospa Tavčarjeva; v imenu Slovenk iz St. Jurija gospa Praunseisova, gospodičine Praunseisovi, Irma Kavčičeva; v imenu Slovenk v Žalci gospodičini Roblekovi, v imenu Slovenk v Sevnici gospa Veršičeva; v imenu Čitalnice Celjske dr. Josip Serneč; v imenu občine St. Jurij župan dr. Ipavc, izročujoč ob jednom diplomu častnega občanstva; v imenu koroških Slovencev Podobnik iz Velikovca; v imenu „Slovenskega pevskega društva“ Lešnik; v imenu „Sokola Ljubljanskega“, katerega častni član je jubilar, Srečko Noll; v imenu „Sokola Savinjskega“ g. Lipold; deputacija akademičnega društva „Triglav“; deputacija koroških duhovnikov; v imenu jubilaritovih rojakov od Sv. Jurija na Ščavnici, ki so odposlali deputacijo 6 članov, g. Brumen; v imenu Čitalnice Šaleške g. Ivan Vošnjak; Ptujsko učiteljsko društvo; v imenu duhovne mladeži Lavantinske škofije g. Medved; v imenu okrajnega zastopa Slovenjegraškega načelnik Rogina; Bralno društvo v Ribnici na Pohorji; Miha Brenčič, veleposestnik in član okrajnega zastopa na Ptui, in še mnogo drugih.

Ob 2 pp. je bil v Güntherjeveji gostilni, banket katerega se je udeležilo 120 oseb, mej njimi tudi okr. glavar vitez Finetti in okr. sodnik dr. Fon.

(Dalje prih.)

Naši Lahoni.

(Dalje.)

Uzor pravega občinskega in vsacega družega gospodarstva se sme imenovati le

katerej on Kožarju tisto stvar proda za pogojeno svoto, ki je prav majhna bila. Po pogodbi reče stavec radostno naj si jo Kožar vzame. Ali on mu kratko odgovori: „Jutri pridem ponjo!“

Ko se je od starca poslovil, čakala ga je za hišo uže deklica ter ga vprašala, kako je opravil. „Dobro,“ pravi Kožar in pokaže pismo rekoč: „Kupil sem te!“

Deklica se malo razsrdi, pa k malu se potolaži ter veselo reče: „Prav si storil, ljubi moj, jutri prideš pome in dati me bo moral!“

Drugi dan res pride, pokaže pismo in tirja deklico. Stari je bil s prva razsrjen in nič ni hotel slišati o ženitvi, ali ko mu je Kožar rekel, ako mu deklice ne dá, da ga pojde tožit in ko je tudi deklica zanj prisila, vtolažil se je in rekel: „Ako se rada imata, pa se vzemita. Doto ti pa tudi dam, ker nečem, da se kot beračica poročiš.“ Tako je svojo ženo dobil.

Tudi drugim jih je mnogo zasolil. Tako na primer so mu zmiraj sosedje nagajali in iz plota kolce ruvali. Ko se je to večkrat ponovilo, bil je razsrjen ter je premišljeval, kako bi zvedel, kdo mu kolce ruje. K malu si to le izmislil: „Le počakajte, nikoli se vam ne bo več ljubilo, moje kolce krasti.“ Na to gre in izvrti v vsak kolce luknjo, napolnil jo do polovice z strelnim prahom in jo zopet z lesom zabije. Drugo noč je tudi nekoliko kolcev

oni ustav ali oni gospodar, ki ve s poverjenim mu denarjem dobro vladati ter je zadovoljen sam z majhno zahtevo, glede na to, da se občno dobro krepi, ne da bi se podložniki preveč obkladali in tlačili.

Tržaški mestni magistrat dela pa uprav nasprotno. Dokler je bilo mesto še majhno ali vsaj mestni blagajnici ni donášalo toliko dohodkov, kolikor jih donáša v sedanosti, vladalo se je skromno in dobro z onimi svotami, ki so bile mestnej upravi na razpolaganje; gledalo se je, da se stroški kolikor mogoče omeje, da se občinski denar po nepotrebnem in v nevažne namene ne trosi; začelo se je pri jaju in končalo s prihranjenim volom: ni trebalo tedaj toliko uradnikov kakor sedaj. — Kder sedaj lenobo pase in se v zagrizlosti vadi deset uradnikov, nekdanj so zadostovali dva ali trije in pri vsem tem so redno in vestno opravljali svojo službo!

Malo jih je bilo, a bili so svoje naloge zmožni in delali so v pravo občinsko korist. Niso kvakali in svojih dejanj razglušali po javnih listih, ampak delali lojalnejši nego sedanji kruhoborci, ki zataje, kakor smo uže omenili, vsako domoljubno čustvo, predno nastopijo službo v — avstrijskem uradu.

Glejmo jih pa sedaj. Magistrat skrbi za znatne svote iz občinske blagajnice, da se vzdržuje najnesramnejši list — „Independente“, da trobi mej svet ter gorostasne krivice magistratnih kolovodij zakriva ali jih razupiva za najpravičnejše! Nikder v Avstriji niti na svetu se menda ne nahaja takšnega mestnega zastopstva, ki bi skrbelo za ogromne svote v to, da se ubogim davkoplačevalcem prah v oči meče, da ne razvidijo sleparstva.

Vse to ne trdimo sami, ampak pričam nam je tega nedoljna minolost. Pomnožilo se je uradniško osebje, povečali so se ogromno stroški zanj, obtežili so zategadelj tem bolj ubogi občani z uvedenjem novih davkov in doklad — ne da bi se pa s tem dosegla boljša uprava, prišli smo do nezasišanih činov. ki so nemilo dirnole uboge davkoplačevalce: — velike ribe, ki so uživale mastne plače za svojo lenobo in nevednost, kradle so pri tem še občinski denar ter ga uporabljale v svojo zabavo in pohotnost.

Ni bilo zadosti, da so se podpirala ter se še podpirajo podjetja, ki zaslužijo bolj občnega zavrženja ter so mestu in

zmanjkalo, ali proti poldnevu je pri sosedu strašno počilo. Sosed je namreč kolce pokradel ter ž njimi zakuril. Razleteli so se ter sosedu, kateri je ogenj potikal, zletel je en kolce v nos ter mu ga razmesaril. Kožar pa priteče in mu zagrozi, da pojde tožit, ako ne poplača vseh pokradenih kolcev. Sosed jih je plačal in zraven še imel razbit nos. — Janez sklene povest: „Zdaj veste, kdo je Kožar, povedal vam bi lahko še več o njem, ali zadosti vam je, da njegovo prekanjenost poznate. Tudi vas svarim, ako pride Kožar, ne dajte mu vol iz hleva, dokler vam denarja ni dal; vsakemu ju lahko na upanje daste, le njemu ne. Saj če jih imate na prodaj, prav rad bi jih jaz kupil, da le ne bi jih Kožar imel, ali k nesreči nemam dovolj denarja z seboj; ako mi jih pa hočete upati, platim jih vam v enem tednu.“

Gospodar mu pokaže vola, ker je bil z Janezovo ponudbo zadovoljen, in kmalo je bila cena gotova, brez pisma, Jerič mu ju je po jako nizke ceni pustil in še vesel je bil, da ga je obvaroval Kožarjeve sleparije. Zapovedal je tudi hlapcem, če pride Kožar, naj se mu reče, da sta vola uže prodana.

Janez se je delal zelo trudnega in posil, da bi ga prenočili, kar so mu z veseljem ustrigli. V resnici pa Janez ni bil nič truden, ampak prosil je prenočišča

njegovemu probivalstvu v nečast in sramoto, nahajali so se celo v mestnej hiši ljudje, nevedni in brez značajni, ki so tu pa tam bili podpora nepoštenju. Nekatere teh oseb je zadela usoda, koje so bili vredni, ter en „Edelmänn, Eberle in compagna bella“ ne bodo več uživali kruha pri mestnej mizi. — Ali, kdo povrne one tisoče forintov, ki so jih odnesli iz mestne blagajnice?

Kolika zagrizlost vlada v mestnej tržaški hiši in kako pravicoljubni so neki možje ki v njej vladajo, kaže nam ta le dogodek, ki dela, ako je istinit, veliko sramoto ustavu, od kojega je prišel.

Ko je namreč zadnji mestni zmikavec Migliorini imel roko v mestnej blagajnici, iz koje je šestokrat prejemal dvakrat isto mesečno plačo, čeprav se je to uže opazilo ter našlo celo pot v mestne časopise, ostal je omenjeni še dalj časa pri vsem tem na svojem mestu ter užival svojo plačo. Njegov predstojnik, magistratni kolovodje, so v svojej pravičnosti mirno opazovali, da je nežni ljubljeneč uganjal svoje „urajhne“ krivice — probudili so se na videz še le tedaj, ko jim je javno menenje postalo nasprotno ter je prebivalstvo po javnih časopisih jelo godrnjati nad temi očitnimi nezakonitostmi. In še celo, ko je ljubljeneč bil uže odstavljen in ga je sodišče obsadilo, celo tedaj se mu je neki še plačevala mesečna plača!

Naj se mu dovoli tudi penzija in še kaka posebna doklada kot „nagrada za njegovo spretnost v ponarejanju pobotnic!“ Se li tudi dogodi, ako bodo še dalje trajale take razmere ter bodo Lahoni še dalje prevladali v mestnej hiši, da se po smrti teh občinskih malopridnežev dovoli njih udovam in celo Migliorinijev zloglasnej priliznici pokojnina in njih otrokom „izvenredne podpore“, da se izsolajo v blaženjej laškej škornji ter pridejo sem nadomestovat svojih očetov? Vse to bi se na magistratu opravičilo z starim rekom „nihil sub sole novi“.

Kar se godi v mestnej kolibi, ni nič novega. Ubogi davkoplačevalci so uže tem krivicam, temu prevladanju, tem nezakonitostim tako privajeni, da jih skoraj ne preseneti več vest, da se je to ali ono nepravilno določilo in storilo.

Občan je odločen v to, da davke plačuje in lačne vrane pita, — ostalo mora ostati njemu vse zakrito pod plaščem skrivnosti. Resnici je mogoče tu v Trstu priti

le zato, da bi se lahko po noči pomenil z lepo Tončko.

VI.

Pa pustimo Janeza in njegovo pravljico o Kožarju, zmislil si jo je le zato, da bi dobil vola na upanje. Mislil ju je pozneje plačati, potreboval ju je, pa sedaj ni imel denarja, zato mu zvijače ne zamerimo; toliko manj, ker se je tudi sam vjel v past — ljubezni. Ljubil je namreč Tončko in kakor bomo pozneje videli, tudi ona njega. Zdaj pa se vrnimo v Tomačevec v Janezovo hišo.

Dekle so uže davno prišle domov od večernic in hlapci iz krčme in tudi povedčrjali so uže brez Janeza. Po svojej navadi sname tudi danes mati rožni venec, kateri je visel na steni; ali namesto njega vzela je vrvico, katero je Janez na kljuko obesil. Ker jo je vid opuščal, ni zamene zapazila, ampak mislila je, da je pravi rožni venec.

Začudeno so posli gledali, kako prijemlje vrvico v roke in se smejejo starki. Mater to razjezi in pokara hlapce rekoč: „Ali vas ni sram, molitvi se smijati, to uže sinu povem, pa vas od hiše spoka.“

Eden izmed hlapcev odgovori za vse: „Saj se ne smejemo molitvi, ampak le vrvici, katero vi imate za rožni venec!“

Na to pogleda mati „rožni venec“ bolj na tanko in vidi, da je le vrvica ter v svetem srdu zavpije: „Hudobe! v pe-

PODLISTEK.

Kako se je Janez Burja oženil.

Pripovedka.

(Dalje.)

V.

Pred vsem vam moram povedati, da je Kožar premožen, pa tudi zvit, da mu ni para, tudi je največ svojega premoženja prisleparil. Poročen je uže, ali, ko je še fant bil, zelo so se ga bali drugi fantje. Neko nedeljo je pozabil jopo na plešišči, in ko je nek mladenič hotel vzeti lepo jopo, rekli so mu drugi: Pusti jo, Kožarjeva je, on ima črne bukve in coprati zna, ako mu jo ukradeš, lahko ti kaj naredi. Oženil se je nedavno, ali tudi ženo je po zvijači dobil. Ko se je namreč v neko krasno deklico zaljubil, šel je k njej, ter jo prosil ljubezni. Ona se mu uda in zagotovi zvestobo. Potem gre k očetu; ali ne za roko deklice prašat, ker je vedel, da mu je ne dá, ampak rekel je, da hoče od njega kupiti neko stvar, za katero bi kakemu drugemu dal tisoč forintov, (toliko je imela namreč deklica dote), ako mu jo vzame, on pak jo še hoče kupiti. Starec, ki je bil slaboumen, ves vesel dovoli v to kupčijo in naredi pismeno pogodbo, po

na sled zgolj po postranskih potih — kajti ravno pot zapira magistratni organ „Indipendente“ in še nekateri drugi lahonski časopisi, ki javno menenje kalé in ljudstvu prah v oči mečejo ter za te svoje „zasluge“ vdobivajo lepega „občinskega“ denarja. Sploh, kamor se ozreš, zagledaš krivice!

(Dalje prih.)

O času in delu.

Spisal dr. Oblak Franc.

„Brezden učenosti“ (Deržavin v „odi Bog“ prevedeni od Koseskega), iz katerega je tvorilna moč (Bog) pozvala tudi nam vidljivo naravo in ž njo čas s premembam in na podlagi teh i prikazki (Erscheinung), ne meri in se ne da meriti po dolgotosti raznih dob (Epochen), kakoršne si mislijo nekateri, češ, da človek je le nasledek imenovanih prememb. Večnosti toraj mi ljudje (človek v množini), kakor v naravi sploh mala reč ne more obsegati večje reči, ne moremo po nikakem razumeti in še zdatno misliti ne o njenej kakovosti: vendar pa nam ostaja za nas važen in dosegljiv predmet, čas, ki se vsekako daje premeriti na pr. z dolgotostjo človeškega življenja.

Pri besedi čas navadno ne mislimo na drugo, ko na trajnost in ker se dolgotrajnosti („dolgo trpi“) le tedaj zapazi, kadar se v času godi kaka prememba, daje se ta dolgotost primerjati dolgotosti kake druge premembe, in ker se nekatere premembe vselej v enakej dolžini časa gode, uže vsled navade (empirično), delimo čas v sekunde, minute, ure, dneve, leta in (ako bi človeško življenje tako dolgo trajalo), morebiti bi delili čas tudi v dobe, v katerih nekateri kometi (zvezde repate) izvršijo svoj tek okoli solnea.

Čas toraj daje prostora (tukaj ne mislim na krajni prostor, ki se rabi v navadnem govoru) za različne premembe, ki se gode ali po sebi vsled ustvarjenega zakona narave (na pr. premembe v enem letu ali v različnih letnih časih) ali pa vsled dejanske izražene volje človeka, ki je delo tvorilne moči in je postavljen v stvarjeno naravo. Zarad te lastnosti časa (da se namreč v njem gode premembe vsled človeške volje) postaja čas za nas še le dejanskega pomena in dobiva vrednost z delom, ki se brez časa ne more vršiti in toraj gospodarsko izveden Anglež in z njim vsak delaven človek lahko reče: „Čas je denar.“

Delo, ki vzročuje, kakor smo rekli, premenbo vsled človeške volje, pa more biti ali dobrodejno ali zlodejno ali ničevno, bodisi da človek z svojimi močmi vzročuje premembe, ki so ob sebi ali koristne, ali škodljive ali so brez vsake, (ne dobre, ne slabe) veljave. Prva in druga dela so v narodnem gospodarstvu ocenjena kot plodna, druga kot uničevalna, tretja pa kot neplodna dela. Plodna dela imajo vrednost kot blago, uničevalna dela (če se ne gode v namen, da se z njimi vrši plodno delo večje vrednosti, in če se gode v zlobnem namenu uničevati), dajejo predmet kazenskimi postavam, zgolj ničeva dela pa nima nobene cene in dobivajo v naše

klensko žrelo pojdite, moliti nočete, zato ste mi pa rožni venec skrili, hudobe vi!“

Hlapec jej pa kratko odgovori: „Gospodar ga je vzel.“

„A tako,“ zavpije žena „on mi ga je vzel, on!“ Ali k malu se potolaži ter pravi: „Pobožen mladenič je, rad molil ter bo po poti molil. Namesto rožnega venca pa par očenašev zmolimo.“

Po molitvi so se hlapec veselo razšli ter se robato izrazili, da je danes dobro bilo, ko niso žlobodrali toliko kakor druge večere. Potem pa so se spravili spat.

VII.

Vso je tiho. Le lajanje psov je čuti. Pri Jeričevih spi uže vsa družina razen dveh in ta sta Janez in Tončka. Janez se obrača po svojem ležišču ter zdihuje. Ljubzen mu ne daje spanja. Komaj čaka da par ur mine, da se k Tončki pod okno splazi.

Tončka se je tudi na svojej postelji vedno preobračala, zaspati pa ni mogla. Premišljevala je Kožarja in potem tujca, kateri jo je zvečer vedno opazoval, tudi njej se je zbudil čut v srcu, da ljubi lepega tujca Janeza. Ko to premišljava, sliši na okno trkanje, ustraši se, ali ko jo znani glas mlo prosi, naj se na okno prikaže, obleče se v naglici in odpre okno.

(Konec prih.)

morali slabo mesto, ki je najlepše izraženo v izreku: „O da bi bil gorak ali mrzel; vendar si mlačen, in zarad tega te izpljunem!“

Pri ocenjanju del, kakoršna so tu omenjena, najbolj je varno kot podlago jemati njihove vidljive proizvode in le zapiranje pa skušnja, da kdo more dobre proizvode kakega dela dovršiti, daje delu kakega človeka, n. pr. mojstru, ki ima napraviti kako stavbo, uže naprej svojo ceno tako, da delavec, dninar, služabnik, mojster, umetnik itd. vsled zaupanja tega, kdor mu delo naroči, včasih dobi plačo za delo še preden je začeto. Tu je delavec (kdor dela) prodajalec, in kdor ga vzame v delo, kupec.

Tu prihaja v poštev osebni interes in take zadeve vredujejo civilne postave. Gotovo, da tudi tu more delavčeva poštenost veselo iznenaditi kupca dela, a njegova nepoštenost žalibog tudi kljubovati postavi. Glede tega pomaga pa dobro ali slabo ime delavca, ki izhaja iz proizvodov njegovega dela, delavcu na korist in čast, ali pa na težko popravlljivo kvar in sramoto.

Nekaj drugače (pa le glede koristi) je to tedaj, kadar delavec ne dela na svoj dobiček. Redek ali vendar mogoč je slučaj, da delavca ne mika materialni dobiček, pač ga pa neizmerno veseli dovršenost proizvoda njegovega dela. Taki delavci so najzlahtnejši in kar imamo lepega, krasnega, veličastnega, to je delo takih vzvišenih mož. Žensk ne izjemljem, če tudi so največkrat podobne evangeljske Mariji ali celo le Marti.

Pri ocenjanju dela kot ničevno, iz česar izvira tudi ocenjenje delavca, treba je najprej v poštev jemati njegovo voljo, in ta se more včasih le iz vseh okoliščin spoznati. Nu, če je volja dobra, pa izid slab, tako delo in njegov delavec nista na prej omenjenem mestu, kamor ju deva morala, da pa je volja ničeva, gorje delavcu, in če sploh nobene volje ni, poniža se človek pod najnižjo vrsto žitij in je res vreden, da se izpljune!

Vendar človek ne more soditi. On naj sodi! Volja je nevidljiva in vselej se ne zapazijo in razumeje okoliščine, iz katerih bi se moglo sklepati na voljo! In še tedaj, kadar človek na videz nedelaven sedi, kdo more vedeti, s čem se njegov duh bavi.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor se neki snide še le začetkom oktobra. Ako se še letos reši predloga o davku na cukar, nadaljeval bo državni zbor svoja dela ob enem z delegacijami, ki bodo zborovale meseca novembra.

V Galiciji skoraj vsi časniki obsojajo ministra Gautscha zarad slabopovestne šolske naredbe, razpora mej Čehi in Poljaki tedaj ne bo; liberalni listi so se prezgodaj veselili, ko so pisali na dolgo in široko o razprtijah in sovraštvu mej Čehi in Poljaki. „Reforma“ napada odločno Gautscha ter zahteva od „poljskega kluba“, naj se odločno poteza za bratske Čeha ter ostro postopa proti naučnemu ministru, ki vsled svojega centralističnega nemštva ne spada v ono ministerstvo, katero podpirajo Poljaki. „Novo Reformo“ z dne 31. avgusta je zaplenilo državno pravdnštvo zaradi članka, ki zahteva, naj stopi Gautsch iz službe.

Gališki ki deželni zbor je prosil vlado, naj predloži načrt novega gozdarskega zakona. Poljedelsko ministerstvo je odgovorilo, da predloži državnemu zboru načrt državnega gozdarskega zakona, ki bo obsejal le splošne določbe. Na podlagi teh bodo sklepal potem posamezni deželni zbori delitelne zakone, kakor bodo zahtevali kulturne potrebe in razmere dotičnih dežel.

Iz prve seje hrvatskega sabora dostavljamo še to le: Zbornica in galerija so bile natlačene. Izmej vladik so bili pričujoči kardinal Mihalović, Hranilović in Pavlešić. Mnogo poslancev je prišlo v narodnej opravi. Načelnštvo je prevzel Vukotinović kakor najstariši ud ter izvolil štiri perovodje. Bartović je prečital dopis, v katerem se naznanja, da je bil izvoljen ban kraljevim komisarjem. Potem je odšla deputacija dvajset udov po bana. On je ukazal, naj se prečita kraljeva poslanica. V tej poslanici se najprej izreka pričakovanje, da bo sabor tudi v prihodnje skrbel za vspešni razvoj dežele. Važna prašanja v vseh strokah zakonodajstva čakajo rešitve. V prvej vrsti je potrebno, da se po novej upravi vrede tiste stroke v upravi, ki niso še vrejene. Napovedujejo se te le predloge: enoten volilni zakon, vredba zadrug in kmetkega posestva, počitnin uradnikov, predrugeba

reda kazenskega postopanja in tiskovnega zakona, vredba odgovornosti sodnikov in disciplinarnega postopanja zoper sodnike in odvetnike, notarjatski red, zakon o ljudskih šolah in druge predloge, namenjene duševnemu in gmotnemu blagostanju. To so gotovo važne predloge, a bojimo se, da še mnogo Save odtéče mimo Zagreba, predno sabor vsa ta posla izvrši. Stranka prava se prve seje ni udeležila, ker se neče uklanjati banu, tudi ta stranka ni vložila nobenega ugovora zoper posamezne volitve, ampak ugovarjala bode vladnej volilnej politiki sploh. Draškovičeva stranka pa vložil protest zoper tri volitve. Sabor sedaj le volitve poveri, potem se zapre in še le v prihodnjem zasedanju se prične adresna razprava.

V seji 5. t. m. se je razpravljalo o veljavi volitev. Folnegovičeva volitev se je izpodbijala ter se bode o njenej veljavnosti razpravljalo. Mirko Hrvat je bil imenovan načelnikom, Gjurgjević in Francisci pa namestnikom.

Vnanje dežele.

Srbska vlada nasvetuje skupščini, naj se vsem uradnikom zmanjšajo plače za 30 odstotkov. Komisija, ki mora presoditi vojaško organizacijo, svetuje, naj se vojaški proračun zniža od 14 na 10 milijonov dinarjev.

Srbski minister notranjih stvari je poslal vsem oblastvima okrožnico, v kateri se jim prepoveduje vsako vtikanje v volitve.

Bolgarsko prašanje. Iz Sredca 2. septembra: Ministerstvo se je tako le sestavilo: Stambulov, Stojlov, Načević, Stranski, Mutkurov. Stranski prevzame zunanje zadeve, Načević finance. Sestavo ministerstva je neki pospešila vest, da se pošlje ruski general Ernroth v Bolgarijo. V vladnih krogih se govori, da vlada ne pusti Ernrotha na bolgarsko zemljo. Stambulov je diplomatičnim opravičnikom celo izjavil, da se mu z orožjem v roki ustavi. — Iz Bukreša se 3. t. m. poroča, da se mej bolgarskimi beguni opazujejo posebne priprave, ne le na Rumunskem, temuč tudi na južnem Ruskem i na Srb-skem, zdi se, da hočejo beguni h kratu na raznih krajih v Bolgarijo prodrati in upor zanetiti. — Iz Sredca, 3. septembra: Ministerski svet je sklenol, volitve razpisati na 9. oktobra in obsedni stan odpraviti 9. septembra.

Novi bolgarski knez je častnikom ukazal, da ne smejo dopisovati zunanjim častnikom; no, to mu prestola pač ne reši in menda tudi udanosti ne pridobi.

„Novoje Vremja“ piše, da se gledé Bolgarije niso sporazumele vse države. Nemčija ni kriva. Storila je vse, kar je bilo njej mogoče, zapustila je celo svojega zaveznika Avstrijo na korist Rusiji ter stopila v krog, v katerem je največji njen sovražnik — Francija. Ruske tirjatve se opirajo na Berolinski dogovor, iz katerega pa izvirajo ob enem tudi zapreke, da se ruski predlogi ne morejo izvršiti. Treba je edinstvi mej vsemi državami, te pa ni, če tudi podpira Nemčija Rusijo. Izjava ruske vlade obseza le to, da je ne veže več Berolinski dogovor, ako se ne sporazumeje vse velesile, kako napraviti konec pustolovstvu Koburžanovemu. To se ni zgodilo. Avstrija, Anglija in Italija zavračajo ruske predloge. Naravno je toraj, ako hoče Rusija ustanoviti zakonito stanje, da sme v to svrhu rabiti vsa sredstva, tudi taka, ki naravnost nasprotujejo mejnarodnej pogodbi.

Ruski nemški vladar se neki snideta 12. t. m. v Stettinu, vendar dan in kraj nista še za gotovo določena in tudi je shod še dvomljiv.

Mej Rusi in pribivalci iz Herata je bil, kakor se poroča iz Kabula v Bombaj, 8. avgusta boj pri Kilaji in Katambatorju v zulfikarskeje soteski. Lahko in toliko lažje mogoče, ker je na Avgfanskem upor, vendar pa o tem nič ne poročajo ruski časniki, katerim bi to moralo znano biti prej, nego angleškim.

S Turčijo je prišlo uže od tega, da je „Banque Ottomane“ ustavila plačila turškim poslancem na zunanjih dvorih, ker turška vlada ne spolnuje zavez nasproti banki.

Škotski politiki so sklicali za dan 15. sept. t. l. v Orlan na Škotskem shod, kojega se udeleži tudi nekaj irskih poslancev. Posvetovali se bodo, ali ne bi kazalo ustanoviti škotske narodne lige, katerej bi nalog bil delati na to, da se doseže „Home Rule“ — kmetški zakon in nekaj drugih prenapredb. — To je nastopek preostrega postopanja angleške vlade zoper Irsko.

DOPISI.

Z Goriškega, 3. septembra 1887.

Večkrat sem uže čital v raznih časopisih, da so nekateri učitelji premalo podučeni in izurjeni. Žalibože, da je to res; in kar je huje še: svoje male znanosti ne mogó učencem ali učenkam tako razlagati, da bi si jih dete prisvojilo. Zgodí se celo tu pa tam, da gospod „velikoznalec“ še pošteno pretepe otroka, ako ubožec ne umeje ali ne zna. Pretepanje vsakako ni lepo in učitelj kaže s tem svojo slabo stran: surovost in nepotrpežljivost. Ako je otrok malo nemiren, moj Bog! otrok je otrok, naj se posvari, starišem naznani, ali drugače kaznuje — in gotovo bode mir.

Govoril sem splošno, a povod mojim vrsticam je nek gospod učitelj na slovenskih Gorotanskih tleh.

Znane so prežalostne razmere Gorotanskih Slovencev; znano je dalje, kako jih zatirajo Nemci: vsaka večja vas je ponemčena; i tako prodirajo dalje! . . . Kako je to? Kako bi se stvar popobljšala? Kratak je odgovor: dajajte otrokom bolj-ših učiteljev.

Kako bi si ubozi Gorotanci pomagali, ako imajo slovensčine nevedčega učitelja? To je gotovo: na odgoji naše mladine je vse ležeče!

Tako goje bratje Korošci najhuje nasprotnike mej sabo. Pri tej priliki se spominam Vilharjevega reka:

Nemca vrlaga

Imam precej rad,

Pa nemškutarja

Nikdar ne — je g a d!

Ni li to resnica?

Poudarjal sem gori „premalo izobraženost nekaterih učiteljev“; ni skoraj verjetno, . . . a kako slabo znajo nekateri učitelji naš jezik. Slučajno sem dobil pismo, katero je pisal nek g. učitelj svojeje izvoljenki; bilo bi torej indiskretno, pismo v svojem obsegu sl. občinstvu objaviti, zadostovalo pa bode, da le nekatere glavne pogrške navedem; čujte tedaj: lastna imena piše z malo začetno črko; Slovenci poznamo „vadžnico, šolo“, a „šolhaus“ res mi ni znano. Dalje piše: . . . poprašavajo . . . je pisala matere . . . da jas tabe večkrat pisam . . . Od 8 do 2 podenj, držim šolo . . . veliko burnevši unglendam . . . jas sem prifingo prestav . . . Pismo sklepa takó-le: „Jas sklenem svojo slabo (hvala Bogu! vsaj priznava) pismo in te pozdravim in poljubim v duhu in vstanem tvoj večno ljubleni (?) I. učitelj na B—.“

O poslednega človeškega prita . . . Videli smo, kako je večš slovensčine, in ta naj podučuje našo mladino! Morda pa vendar pozna naš „tatarski“ jezik, — a jako dvomljivo; še trd kmet, ki ni nikdar šole obiskoval, govori bolje. —

Iz Kanala, 25. avgusta 1887. — Pri vsakej priložnosti se čita o cenjenjej Edinosti kot v cenjenjej Soči v zadevi javnih in silnih plesov, grajajo se na vso moč, in le zato, ker pri teh se vedno velike nerednosti in celo hudodelstva gode, vendar pa se mi dozdeva, da niso še pravega zadeli o tej zadevi, kajti ples grajati ali ubraniti, kopa se jamo v deročej vodi, plesali so od začetka, plesali bodo do konca, dokler bode svet in ljudje na njem, in le čujte; otroci, ko hitro nam shodijo, čeprav niso čuli nikoli nobene godbe, vedno poskakujejo, vrtijo se in tudi plešejo, morje se vedno vrti in pleše, ladije na njem plešejo, reke poskakujejo in plešejo, vetrovi se vrtijo in plešejo, drevje, kadar koli mu veter zagode, pleše, celo naša zemlja se vrti in pleše, ves svet pleše, in ko bi vse naenkrat oddjenjalo plesati in bi vse mirno in žalostno postalo, kako in kaj bi potem bilo na tem uže tako žalostnem svetu, v dolini teh solz?

Sicer pa dopisi o zadevi plesa niso tega mnenja, da bi se ples popolnoma in povsem odpravil, ampak da bi se javni plesi prepovedali, kannor zahaja vsakovrstnega ljudstva, in tega mnenja sem tudi jaz.

Kaj pa je temu vzrok, da pri teh javnih plesih se godijo vedno prepri in celo hudodelstva, je-li ni pijančevanje? Toraj v prvej vrsti naj se med takim ljudstvom odpravi in ostro prepove pijanstvo; koliko oseb ne bi se udeležilo plesa, da ne bi bile prej pijane; toraj ne toliko ples, kolikor pijančevanje povzročuje ne le pri javnih plesih, temuč tudi doma in drugod po krčmah veliko slabega, torej pijančevanju naj se postavi meja in plesalo se bode mirno; naj se pod kaznijo zapora ostro prepove pijančevanje in neredov in hudodelstev bode toliko manj v tej solznej dolini.

Čujte še to, kaj nam prepovedujejo naši stari ljudje, da so v svoji mladosti več vina popili, kakor mi dandanes vode, vendar pa niso bili nikoli pijani, ampak ko so ves božji dan v krčmi sedeli in vino pili, pozno v noč so se razšli veselo vsak na svoj dom, in tako je bilo prav in dobro, pa o! vi starčki, kakšno vino ste tedaj pili? dobro vino, kaj ne? iz grozdja, pa sedaj kaj pijemo mi, mar petrolje? — ne, vino pijemo tudi mi sedaj, pa kakšno vino pijemo? — stojte in poslušajte: Imel sem priložnost videti v krčmi hrabrega in zdravega človeka, in ne še vinjenega. Popil je en liter črnega vina, pa ni bil potem vesel, ampak zblaznol je koj, postal je več srditemu levu nego človeku podoben; kaj pa je pil? vino je pil, iz tega se vidi, da sedaj vina ne delajo človeka veselega in zdravega, ampak norca in po več dni bolnega, ni čuda toraj, ako si ljudje, posebno pri javnih plesih slabega in pokvarjenega vina nalijejo, da postanejo potem več živini kakor človeku podobni in s tem porušujejo veliko slabega, ne vedoč kaj počenjajo; torej pijanstvo odpravite prej, potem zaradi mene naj se odpravi tudi javni ples. Dobro in hvalevredno bi tudi bilo, da se tja, kder se po večkrat nahajajo taki javni plesi, odpošlje posebna komisija zato, da se vino preiskuje, kakšno vino se toči, in ako bi se pokvarjeno vino pri enem ali drugem krčmarji vdobilo, naj se ostro kaznuje in se mu enkrat sa vselej vino točiti prepove. Slabo vino škoduje zdravju in ne dela človeka veselega, kakor bi moralo biti, ampak norca, blaznega; da počenja potem po živinsko razsajati, da gorje temu, ki pride z njim v dotiko. Brez zamere.

Iz Celovške okolice, 1. septembra 1887. — (Letina in vreme. — Posojilnice. „Bauernbund“.) — Letina bo leto še kaj dobra na Koroškem, koder ni toča pobila. Sena je bilo dosti, in tudi otava je lepa, krme bo toraj dovolj. Tudi žito se je dobro obneslo, zdaj pa ajda še lepo kaže. Zadnji čas smo imeli deževne dni, zdaj je pa spet prav lepo.

Nek dopisnik v „Süddeutsche Post“ nasvetuje, naj bi se tukaj napravila posojilnica in sicer za vso Celovško okolico. Meni se pa zdi, da bi bil ves Celovški sodnijski okraj, ki šteje 31.000 duš, za to preobširen. Koliko bi moralo odbornikov in zaupnih mož biti, da bi poznali vse kmete v Šmihalu in Hodišah, v Medgorjah in Dholici, v Grabštanji in Bilčavšu? Bolje bo morda, napraviti več manjših posojilnic, na pr. eno v Pokrčah za Pokrško, Šmihalsko, Grabštanjsko, St. Peterško, St. Jakobsko, Medgorsko, Žrelsko in Timeniško farno; drugo v Kotmarej vasi za Kotmaro vas, Žihpolje, Vetrinje in Bilčones; tretjo v Škofljah za Škoflje, Hodiše, St. Ilen in Logoves; četrto v Porečah za Poreče, Dholico in Krino Vrbo. — Koroška kmečka zveza ali „Bauernbund“ zelo vabi naše kmete, naj bi pristopili k zvezi. Mi pa še nič ne vemo, pri čem da smo s tem društvom. Na shodih in v svojem listu povdarjajo, da se ne-čajo mešati v prepir med Nemci in Slovenci, ampak delati le za blagost kmet-skega stanu. Res je, da njih časnik, „Bauernzeitung“ zdaj nič več ne udriha po Slovencih. Pa mi možem vendar ne zaupamo prav, ker so v odboru sami taki možje, ki so prej delali za nemškutarijo in za šulferajn, tako Mačnik, oba Seebacherja, Kirschner (mladi Ruzaj Žihpoljski) in več takih. Tudi to se nam sumljivo zdi, ker so nam vrinoli za poslanca tistega Petra Laksa, ki v državnem zboru podpira le nemško liberalno stranko; da bi se bil pa kedaj za kmeta oglašil, tega še nismo slišali. Nekateri mislijo, da je „Bauernbund“ le za to ustanovljen, da bi Slovence pri volitvah motil in begal; ker „nemška“ zastava ne vleče več dobro, razobesili so pa „kmetško“. Dokler pa nič gotovega ne vemo, ne bomo sodili in obsojali, ampak počakamo, kak sad bo društvo rodilo, po izreku: „Po njih sadu jih spoznate“.

Od Karavank, 1. septembra 1887. — (Pozdrav novej posojilnici v Trstu.) — Zopet jedna narodna trdnj-avica več! Z veseljem smo tukaj čitali, da ste si tudi v Trstu osnovali založno in po-sojilnico, katera naj bo srčno pozdravljena! Saj mora vsak rodoljub spoznati, kako velikanske važnosti so taki zavodi, posebno ob mejah. Koroški ultranemci že davno javkajo, da so v Rožeški občini zgubili ves vpliv, od kar se je ustanovila posojil-nica v St. Jakobu.

Glas nasprotnikov bi moral merodajne rodoljube na Koroškem podučiti, da so

posojilnice tiste žilice, po katerih se pride nemški močujočnosti do živga. Kedar bo naš kmet denarno neodvisen, postane tudi bolj ponosen in se ne udá vsakemu vetriču. Sicer se pa vsak človek tega drži, kjer v sili pomoč najde, zato dobijo tudi naši kmetje več ljubezni in spoštovanja do slovensčine, ako vidijo, da pri domačih zavodih prej in ceneje najdejo pomoči, ko pri tujcih.

Za vas Tržačane je bila posojilnica nujno potrebna, in ne dvomim, da se v kratkem tako razcvete, da prekosí vse druge slovenske posojilnice. Pa tudi Slo-venci tukaj na Karavankah bi potrebovali takih zavodov, posebno na Koroški strani, kjer so tujemu vplivu bolj izpostavljeni. Potrebna bi bila posojilnica za spodnjo rožno dolino; druga za Celovško okolico; tretja v Velikovecu; četrta v Dobrleji vasi; peta v Pliberci; šesta v Prevaljah; sedma v Dolenjem Dravbregu; osma v Kapli; deveta v Škofljah; deseta na Vratih; ed-najsta v Škofidolu; dvanajsta v Zabnicah. Tako bi Slovenci postali denarno neza-visni. Kmalu bi se čutilo več blagostanja in več denarja v prometu, in vsak bi ložej živel. Zdaj nosijo prihranjene solde v nemške hranilnice, zlasti v Celovško; pa kodi potem ti denarji cirkulirajo, tega ne vemo, vsaj med nami menda ne, ker tr-pimo zmirom toliko denarno sušo. Res je, da hranilnice pošteno izplačujejo obresti, pa tudi kapital, kedar koli ga kdo nazaj vzeti želi. Po drugej strani je pa tudi res, da je silno težavno, kak denar na posodo dobiti pri hranilnici. Ona posojuje le na prvo hipoteko, in velike stroške ima, kdor ima na prvem mestu že koga drugega ta-buliranega. Pa tudi brez tega je potov in stroškov zadosti, da se jim vsak izogne, kdor le more. Pri domačej posojilnici pa se dobi pomoč hitro brez potov in stroš-kov. Pa tudi za take, ki si hočejo kaj prihraniti, pripravne so posojilnice. Prvič plačajo več obresti; glavna stvar je pa to, da so pri roki. Ako bi prav kdo kaj pri-štediti hotel, pa v daljno mesto do hra-nilnice mu je predalet; med tem pride kaka priložnost in denar se spet porabi. V bližnjo posojilnico pa vsak rad zanese svoje prihranjene krajcarje, posebno ako se mu razloži, da so denarji popolnoma varni, kakor v hranilnici, in da s tem po-maga svojim sosedom, kajti ko bi se nič ne vložilo, tudi ne bi bilo kaj ven vzeti.

Zato, rodoljubi, snujte povsodi posojil-nice, ker to so narodne trdnjave in pod-pornice. Že zdaj, ko so se posojilnice komaj razvijati začele, darujejo vsako leto nekaj za narodne namene. Kdaj pa od nemških hranilnic kaj dobimo? Kolikokrat pa posojilnice pomagajo posameznim po-sestnikom v največji sili, to ne pride v časnike in se ne razglasi. Dotičniki pa to že vedo in so hvaležni. Zato pa tudi še ni bilo slišati pri nas, da bi bila kaka po-sojilnica prenehala. Tudi ni bilo slišati, da bi bil kdo kaj zgubil pri posojilnicah. Hvala toraj možem, ki jih snujejo!

Domače vesti.

Tiste č. gospode naročnike, kateri nam še naročnino dolgujejo, prav lepo prosimo, da bi izvolili svoj dolg za naš list prej ko mogoče poravnati, ker list ne more iz-hajati, ako ne dobi podpore od naročnikov.

Premeščenja in imenovanja. Profesor na državni gimnaziji v Bolzanu, g. Anton Kerer, premeščen je v Novomesto; profe-sor na drugej nemški državni gimnaziji v Brnu, g. Ivan Pajk, premeščen je na Franc Josipovo gimnazijo na Dunaji; pro-fesor na Novomeški gimnaziji, gospod Gustav Stanger, premeščen je v Inomost. — Gimnazijskim učiteljem sta imenovana suplenta: g. Aleksander Pucsko na ljubljans-keje gimnaziji, in g. Ferdinand Seidl, na državni realni v Gorici.

V slovenski otroški vrt v Podgori se je vpisalo okoli 60 otrok, med temi je tudi nekoliko furlanskih. Za italijanski otroški vrt je nalovila „Pro patria“, kakor piše „Corriere“, 33 otrok.

Ustanova Clivio 14. t. m. deli se iz ustanove Clivio dve nagradi po 250 gld. Dobe jih dve marljivi, revni in pošteni dekleti, kateri ste uže zaročeni z pridnim rokodelcem ter se misli v teku enega leta omožiti. Prošnje se imajo vložiti do 30. t. m. pri II. oddelku mestnega ma-gistrata.

Kontrolnaskupščina rezervistov stoeje vojske in mornarice vršila se bode v Trstu dne 1., 2., 3., 4., 5. in 6. oktobra v tem-le redu: Dne 1. 2. in 3. oktobra imajo se zbrati vojaki c. k. r. mornar-nice in sicer po alfabetičnem redu; 1. oktobra vsi, katerih ime se začinja s črko

A do H, 2. okt. od I do R in 3. od S do Z. — 4. in 5. okt. zbirajo se vojaki c. r. pehote (infanterije) in sicer v gori omenjenem redu 4. od A do M in 5. od N do Z.

6. oktobra se morajo predstaviti ostali rezervisti, koji pripadajo k lovcom, konji-štvu, topničarstvu obeh vrsti, ženiji in voznim krdelom, žrebčarijam in skladiš-čem, k zdravstvenim odsekom in drugi. — Vsakdo mora svojo vojaško knjižico seboj prineesti.

Zbirališče bo v mornariškeje vojašnici Lazzarotto vecchio; začetek vsak dan ob 9. uri zjutraj.

Kdor se iz katerega koli vzroka zboro-vanja udeležiti ne more, naj poda proš-njo c. k. okrajnemu dopolnitnemu po-voljništvu v Trstu pri tukajšnem magis-tratu. Prošnja mora imeti kolek 50 nč.

Tržaške novosti:

Vpisovanja v šole. Učence sprejema c. k. ljudska šola za dečke dne 13. 14. in 15. t. m. od 9—12 ure d. p. v pisarnah ulica dell' Annunziata št. 3 in ulica Chiozza št. 6.— 16. t. m. odpré se mestni dekliški licej. Vpisuje se dne 14. in 15. t. m. od 9—11 ure. Sprejmó se v prvi pripravljajoči tečaj deklice, koje so dovršile 6 leto starosti. — Mestna višja realka začne novo šolsko leto dne 19. t. m. Vpisuje se dne 13. 14. in 15. t. m. od 9—12 ure. Pri vpisanju se plača 2 gl. Šolnina iznaša za vsako polletje 6 gl. — Poskušnje za sprejem vrše se 16. in 17. t. m.

Otroška ljubezen. Težak Ivan Z. je napadel včeraj svojo lastno mater z samokresom, da jo usmrti. Bila je blizo pomoč in zvezali so nemarnega sina ne da bi bil ustrelil. — Uzornega sina so od-peljali v zapor.

Nezgoda. 60letni zidar Josip Bradač iz Vrdele je šel včeraj po ulici Arcata, kar mu pade težek kos zidovja, koji se je ravno raz neke hiše odkrušil na roko, ter ga tako močno pobije, da se je moral iti zdraviti. — Zakaj ne popravljajo hišni gos-podarji o pravem času svojih poslopj?

Nagla smrt. Natakarija Federika Dunčum na angleškem parniku „Dido“. zakotvenem v noveji luki, zadel je kap, prav ko je pripravljaj mize za večerjo na krovu. Poslali so takoj po zdravnika, ali ko je prihitel gosp. dr. Strasser, bil je siromak uže mrtev. Prepeljali so mrtliča v mrtvašnico pri sv. Justu.

Samomor. V torek popoldne je skočila 26-letna žena Viktorja Janni iz okna v 3. nadstropju hiše št. 4 v noveji ulici na dvorišče ter obležala grozno raz-bita na mestu mrtva. Nagib samomoru je bila neki neozdravljiva bolezen na očeh.

Neredi pri Lloyd. Parnik „Queto“ je odpeljal v nedeljo nad 340 oseb k tomboli v Piran. Zvečer pa je odplul proti Trstu skoraj pol ure pred določeno uro ter pustil „na suhem“ mnogo oseb, koje so uže bile plačale vožnjo. Z takim postopanjem škoduje Lloyd ne-le strankam temuč tudi sebi, kajti enake pritožbe se vedno ponavljajo. Želeti je tedaj, da se gg. kapitani paro-brodov strogo določene ure držé.

Parni tramway. Čujemo, da je predložil nek g. Aleksander Vigolla ma-gistratu prošnjo in načrt za izdelanje dvojne proge za tramway na par od trga Stazione do Barkovlj. — To podjetje bi se jako dobro izplačalo, kajti o poletnem času ogromno veliko ljudi prihaja v ko-pališča, vožnja z parniki je pa zelo ne-spretna.

Sodnijsko. Anton Mramor iz Logatca je bil obsojen radi goljufije na 18 mese-cev ječe. Pojedel je nekemu lahkomišlje-neu, Jakopu Žerjav v Šklednju, lepo svoto denarja v svrhu — da reši vboge duše v vicah (!)

„Pro Patria“ priredi v kratkem času strašansko veselico v Gradiški na korist svoje „patrijotične blagajne“. Izkazali se bodo tudi razni kolesarji in sklep zabave bode neogibljava tombola. Razni tržaški listi pozivajo uže sedaj na mnogobrojno udeležitev veselice, koje priredi društvo v namen vzajemnosti in obrambo italijanske narodnosti na „domačih tleh goriških“.

Morskega volka so 4. t. m. ujeli pri Kraljeviču ter ga razpostavili na ogled. Dolg je 4½ metra in vaga 1460 kil. V njegovem želodecu so našli razen drugih stvari tudi par čevljev, v katerih so tlačale še človeške noge.

Vabilo na petindvajsetletnico narodne čitalnice v Škofej Loki v nedeljo dne 11. septembra 1887. Spored slavnosti: I. Do-poludne ob 9. uri v farnej cerkvi sv. Ja-koba slovesna sv. maša, pri katerej bo pel čitalnični moški pevski zbor. Udje in gostje se zberó ob ½ 9. uri v društvenih prostó-

rih, ter gredo z zastavo v cerkev. II. Po-poludne ob 4. uri prosta zabava „na Šte-marjih“ s petjem, godbo in šaljivim prizorom. Vstop prost. III. Zvečer ob ½ 8. uri veselica v čitalničnih prostorih. Vstopnina: udom in njihovim družinam prosto; neudje plačajo 30 kr., z družino 80 kr. — Program večernej veselici: I. Nagovor. II. Petje: a) „U tebi do-movina“, zbor. b) B. Ipavic: „Planinska rožica“, peterospev. III. Predstava mgle-nih podob. IV. Zupanova Micika. Vesela igra s petjem v dveh dejanjih. Osobe: Jaka, župan. Micika, njegova hči. Anže, Micikin ženin. Podgorska, mlada vdova. Süsseheim. Windberg, njegov prijatelj. Gla-žek, zakotni pisac. Štirje kmetiški fantje. V. Ples. Odbor.

Vabilo. Načelnistvo podružnice društva „St. Cirila in Metoda“ v Ajdovščini z okolico časti si vabiti gospode društve-nike, naj se blagovole udeležiti občenega zbora, kateri bode v nedeljo dne 11. t. m. ob 3 popoldne v gostilni gosp. Julijusa v Ajdovščini. Dnevni red: I. poročilo taj-nika. II. poročilo denarničarja. III. volitev novega odbora. IV. posamezni nasveti. V. Vplačevanje letnih doneskov.

V Ajdovščini, 4. septembra 1887.

Odbor.

Listnica uredništva

Obema Kraševcema, ki sta nam poslala, eden zagovor, drugi pa cepce za prvega Kraševca: Ni besede več ne sprejmemo o prepiru glede javnih plesov. Stvar je sama ob sebi jasna, javni plesi so obsojeni. Pustite osobne prepire. — Č. g. I. K. Dornberg. — Še 2 gl. ter bode naročnina z prilogo poravnana do konca t. l.

IZKAZ

doneskov za Dolenčev spomenik.

Nadalje so poslali ti-le gospodje:

Teodor Aničič Trst gl. 10.—
Ljube Medanič Bakar „ 10.—
Braća Tomičič Volosko „ 10.—
Cvetnič Lavoslav poštni urad-nik na Dunaji 1.—
Po zadnjem izkazu „ 874.08

Skupaj gl. 905.08

Za prijete darove srčno se zahvaljuje in priporoča za nadaljne doneske.

V Trstu 24. avgusta 1887.

A. Truden, blagajnik.

Zahvala.

Podpisani izrekam najsrčneje zahvalo gosp. dr. Mandiču, koji se je neumorno trudil, dokler ni popolnoma ozdravil 11let-nega mojega sina. Dete je zbolelo jako nevarno na unetih črevah in danes je zo-pet čilo in zdravo. — Bog plati!

Janko Drašček.

ŠALJIVI KOLEDAR za leto 1888.

Slavnemu p. n. občinstvu naznjamó, da izide proti koncu meseca novembra t. l. v našej tiskarni slovenski šaljivi koledar z jako bogato vsebino in mnogobrojnimi primernimi slikami. Pri sestavljanju istega pa se nismo obzirali samo na zabavno, ampak tudi na praktično gradivo.

Šaljivi koledar tedaj ne prinaša samo humoresk, pesnic in smešnic itd., objavlja tudi vozne rede železnic, parobrodov, razne tarife potrebne skrižaljke i. dr.

Šaljivi koledar bode obsegal okolo 150 strani in stane samo

40 SOLDOV.

Veliko dobrega za malo denarja!

P. t. gospodarjem, čast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem km-tijstva vsa-jamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Po naročilu visokega c. k. ministerstva kme-tijstva spisal

E. KRAMER,

ravnatelj jezeine kmetijske šole v Gorici.

Knjiga govori na kratko o vseh kmetijskih strokah s posebnim ozirom na kmetijske raz-mere na Kranjskem. Primorskem in spodnje Štajarskem, obseza 16 tiskovnih pol na močnem papirju ter ima 83 podob. Ker je dovó-lilo vis. c. k. ministerstvo za tisk knjige zdato podpora, jej je cena samo 40 kr.

Dobiva se tudi v tiskarni Dolene v Trstu n stane z poštarino vred 55; trdo vezana 75 kr

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštine.
Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,
 povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU**. Via del Teatro 1 (Tergesteo).
 Lastnik društvo „**Edinost**“. Izdatelj in odgovorni urednik **Julij Mikota**. Tiskarna **Dolenc** v Trstu.